

[Schak Nielsen]

sat offentlig styring af hele boligsektoren. Vi ville nok på baggrund af de mange års tilskudspolitik og en efter vor opfattelse forfæjlet jordpolitik have accepteret en vis form for tilskud til de sociale former for nybyggeri, hvis der i øvrigt havde været en afviklingstendens indbygget i det, men den er meget svær at få øje på, formentlig fordi den slet ikke er der.

Må jeg lige sige, at vor principielle holdning til boligtilskud er, at det er en social opgave, og at tilskuddet bør følge personen eller måske snarere familien. Men tværtimod bliver den offentlige styring af hele boligsektoren knæsat som et bærende princip. Det gælder finansieringen, det gælder den omkostningsbestemte leje, det gælder forskellige lovbestemmelser, vedligeholdelseskonto og en lang række andre ting. Den frie mands frie boligvalg og det frie boligmarked er altså skudt langt ud i fremtiden.

Der er en interessant nyskabelse, officielt en nyskabelse, i redegørelsen, nemlig indekslånene. Der er i redegørelsen meget stor tiltro til denne finansieringsform, en tiltro, som jeg i øvrigt deler, men der er megen uklarhed om den. Hvis staten, altså skatteyderne, skal garantere fordelagtige kurser, som der står i redegørelsen, og hvis afsætningen skal foregå i lukkede kredsløb til statskontrollerede og skattefrie institutioner og fonds, kan man måske nok i første omgang få en fordelagtig finansiering, men al den stund man aldrig får noget forørende fra den blå luft, er det ikke sikkert, at det bliver billigere i det lange løb. Udgifterne kan meget let – og de vil med usvigelig sikkerhed gøre det – dukke op et andet sted og på et senere tidspunkt. Vi har det i det hele taget lidt med at skubbe tingene og vanskelighederne foran os ud i fremtiden og så håbe på, at det nok går ad åre. Indeks-lånene burde også prøves på det åbne marked, så at vi kunne vurdere deres virkelige pris og deres fordele og ulemper.

Med hensyn til finansiering af byggeriet kan man jo fordele smerten på mange forskellige måder, men den samlede sum af smerte vil stadig væk være den samme, så længe vi har en højrente og en inflation, og det er på disse områder, der virkelig skal sættes ind.

Vores boligudgifter består, enten det nu er for ejer eller lejer, for 4/5's vedkommende af rente. Derfor er det i høj grad rentens højde,

der bestemmer boligudgifternes størrelse, og derfor hænger vores boligpolitik naturligvis også uløseligt sammen med den almindeligt førte økonomiske politik, herunder skatte- og ikke mindst jordpolitikken.

Man skal bare ikke tro, at man i en periode på mindre end 20 år helt ustraffet kan kapitalisere jordværdierne fra 10 til 200 mia kr. eller noget i nærheden af en 20-dobling med de belåningsmuligheder, dette giver, uden at det samtidig giver økonomiske og sociale problemer. Når kapitalen kan søge hen og få sin forrentning og sin sikkerhed i et så sikkert objekt som de stadig stigende jordværdier, mangler vi naturligvis kapitalen til finansiering af bl. a. boligbyggeriet. Det er dette forhold, der er om ikke det eneste, så dog en væsentlig årsag til den højrente og den inflation, som vi må slås med.

Det danske boligmarked er økonomisk trængt sådan op i en krog, at det næsten er at føje spot til skade, at to københavnske udviklingskommuner nu har givet op og vil standse det understøttede sociale, almene byggeri på grund af, at lejerne ikke er i stand til at betale den høje husleje, selv ikke med boligsikring, og hvad dertil hører. Det er egentlig grove løjer. Men hvor grove de end er, skal vi jo i gang med forhandlingerne for at få gjort det bedre, og det er også på høje tid.

Af hensyn til de kommende forhandlinger om boligpolitikken fremtid er der en ting, der interesserer os og ikke mindst mig, og det er de radikales stilling. Hvor mange stole vil partiet sidde på i denne sal, om det stadig væk skal sidde lidt på stolen med de velerhvervede rettigheder og problemet vedrørende ejerlejlighedsloven, som partiet beklageligvis har stået fadder til.

Også kristeligt folkepartis stilling har vores store interesse. Var det ikke snart på tide, at partiet levede op til kristendommen og gik ind for en mere retfærdig fordeling af Vorherres goder, at det erkendte, at det er det skabende og det ærlige arbejde, der er afgørende for erhvervelsen af livets materielle goder, i stedet for som hidtil at tale de mere velbjærgedes sag.

Når jeg har disse kritiske bemærkninger om disse to partier, er det ikke ud fra en negativ vurdering af dem, tværtimod. Det radikale venstre har en lang politisk tradition for at føre menneskelig politik, og kristeligt fol-